

Actualisering van de WOR: fit for the future??

mr. Renate Vink-Dijkstra

19 mei 2026

mr. Renate Vink-Dijkstra
| Advocaat / Partner
Arbeid en Medezeggenschap
De Clercq Advocaten Notariaat

Hoge Rijndijk 306
2314 AM Leiden
r.vink-dijkstra@declercq.com
071 581 54 50
+ 31 6 11 39 71 46

Het belang van medezeggenschap

Medezeggenschap als grondrecht

- De (grond)wettelijke basis van medezeggenschap in 1983 (Artikel 19 lid 2 Grondwet)

“De wet stelt regels omtrent de rechtspositie van hen die arbeid verrichten en omtrent hun bescherming daarbij, alsmede omtrent medezeggenschap.”

206/118
80/3
B/6

ONTWERP
VAN
GRONDWET
VOOR HET
KONINGRIJK DER NEDERLANDEN,
VOLGENS DE VERANDERINGEN, GOEDGEKEURD
DOOR
DE BEIDE KAMERS DER STATEN-GENERAAL

Wet op de ondernemingsraden (WOR)

- 1950: eerste regels omtrent medezeggenschap
- Doel: Bevorderen goede verstandhouding en samenwerking in de onderneming
- Hoe: permanent overlegorgaan, in het belang van de onderneming

De basis van de huidige WOR komt uit....

1971

Uitgangspunt medezeggenschap

- Basis van de ondernemingsraad (MvT 1971):

“De ontplooiing van de werknemer als mens en de democratisering van de arbeidsverhouding”

Uitgangspunt medezeggenschap

- Artikel 2 lid 1 WOR:

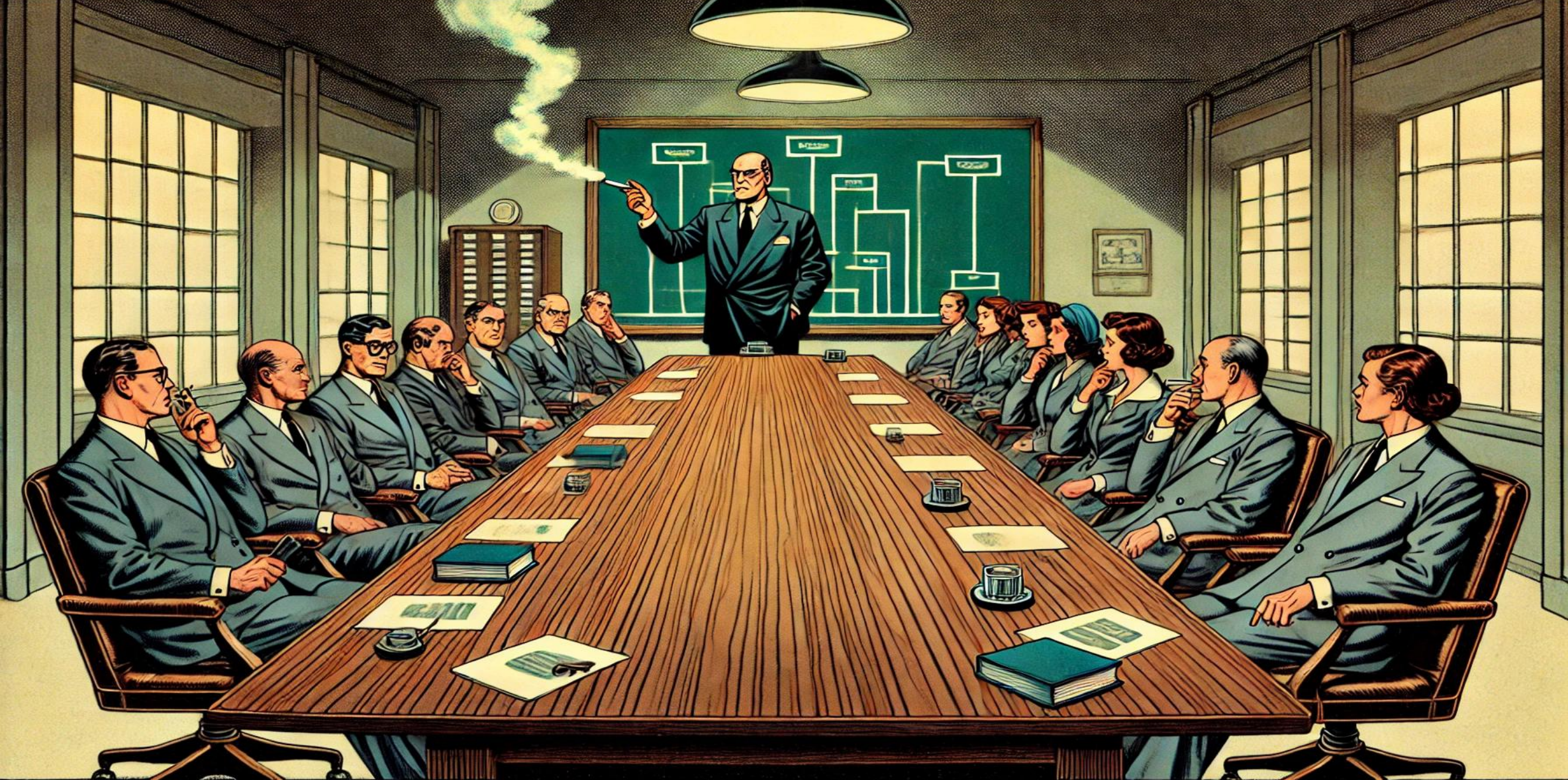
De ondernemer die een onderneming in stand houdt waarin in de regel ten minste 50 personen werkzaam zijn, is **in het belang van het goed functioneren van die onderneming in al haar doelstellingen verplicht om ten behoeve van het overleg met en de vertegenwoordiging van de in de onderneming werkzame personen een ondernemingsraad in te stellen en jegens deze raad de voorschriften gesteld bij of krachtens wet na te leven.**

Belang van de onderneming

Belang van de in de onderneming werkzame personen

Nationaal OR-congres

DECLERCQ
Advocaten · Notariaat

Nationaal OR-congres

DECLERCQ
Advocaten · Notariaat

De maatschappij is
in beweging

Nationaal OR-congres

AI

Nationaal OR-congres

DECLERCQ
Advocaten · Notariaat

Duurzaamheid

Arbeidsmarkt

UWV ziet banengroei stikken, maar personeelstekort blijft: werkgevers moeten creatiever worden

.ANP ANP
03 jun 2025

Toekomstgerichte medezeggenschap

Hoe voer je het gesprek over strategische onderwerpen?

SER

| Inleiding en context | Strategische vraagstukken | De toekomst | Deskundigheidsbevordering |
| De WOR | Tot slot | Checklist | Colofon |

SOCIAAL-ECONOMISCHE RAAD

Nationaal OR-congres

DECLERCQ
Advocaten · Notariaat

Wat is toekomstgerichte medezeggenschap?

Praten over strategisch (middel)
lange termijn onderwerpen

Strategische medezeggenschap

Het gaat over de visie en de toekomst van de onderneming:

- Welke dienstverlening / producten in de toekomst?
- Hoe ziet de organisatie er dan uit (reorganisatie / herstructurering nodig)?
- Welke investeringen horen daarbij?
- Welke technologische ontwikkelingen zijn nodig?
- Speelt internationalisering (en de geopolitiek) voor ons een rol?
- Wat doen wij voor verduurzaming?
- Hoe zorgen wij voor een gezonde werksituatie en werkdruk?
- Etc.

Minister SZW (2023)

➤ Uitgangspunt medezeggenschap (2023):

“ medezeggenschap als onderdeel van een breder democratiseringsproces en voortdurende ontwikkeling van de werknemer”

- 1971: democratisering werkvloer
- 2023: bredere vorm van democratisering

Minister SZW (2023) - Nalevingsonderzoek

- Hoeveel ondernemingen (50+ werknemers) hebben géén ondernemingsraad?

31%

Minister SZW (2023) - Nalevingsonderzoek

- Kwaliteit medezeggenschap: welk cijfer krijgt de OR van de ondernemer?

7,1

Minister SZW (2023) - Nalevingsonderzoek

- Functioneren van de medezeggenschap: bij hoeveel % van de ondernemingen vond de laatste keer géén verkiezingen plaats?

62%

Minister SZW (2023)

➤ Actualiseren WOR:

- Betrokkenheid OR bij maatschappelijke thema's en strategische vraagstukken
- Huidige jargon van de WOR loopt achter
- Digitale mogelijkheden opnemen in de WOR i.p.v. schriftelijkheidsvereiste
- Onderzoek naar rol OR bij algoritmes
- Belangen flexwerkers onder de aandacht
- (verplicht) scholingsplan

Commissie Bevordering Medezeggenschap

- Toekomstgerichte medezeggenschap
- Modernisering van het schriftelijkheidsvereiste in de WOR
- Scholingsplan
- Een gestructureerde eigen regeling voor de PVT in de WOR

Toekomstgerichte medezeggenschap

- Art. 24-overleg verbreden: aandacht voor de lange termijn
- Verschijnplicht art. 24 overleg voor alle ondernemingen
- Terminologie van de WOR moderniseren

Artikel 24-overleg

Artikel 24 lid 1 WOR (huidig)

*“In de overlegvergadering wordt **ten minste tweemaal per jaar de algemene gang van zaken van de onderneming** besproken. De ondernemer doet in dit kader mededeling over **besluiten die hij in voorbereiding heeft** met betrekking tot de aangelegenheden als bedoeld in de artikelen 25 en 27. Daarbij worden **afspraken gemaakt wanneer en op welke wijze de ondernemingsraad in de besluitvorming wordt betrokken.**”*

Overleg algemene gang van zaken

Algemene gang van zaken

- Toelichting algemene gang van zaken *van* de onderneming:
 - Ruime uitleg!
 - Wat is relevant voor de OR om te weten?
 - Strategie en visie ook?

Vroeg zien wat er speelt

Afspraken tijdige betrokkenheid

Tijdpad

Wijze van
betrokkenheid

Benodigdheden

Zonder tijdige betrokkenheid...

- ...kan effectieve medezeggenschap ontbreken
- ...kan sprake zijn van schending van artikel 24 WOR en in de weg staan aan een zorgvuldige start van een traject
- ... kan bijdragen aan de conclusie van de Ondernemingskamer dat sprake is van een kennelijk onredelijk besluit
- ...kan leiden tot een bevel tot intrekking van het besluit

Commissie Bevordering Medezeggenschap

- Art. 24-overleg: aandacht voor de langere horizon
- Jaarlijks overleg over (middel)lange termijn strategische plannen onderneming
- Open dialoog centraal
- Maakt vroegtijdige betrokkenheid mogelijk
- Beter gebruik informatierechten

De verschijnplicht

De verschijnplicht

- Toezichthouder bij de overlegvergadering
- Draagt bij aan versterking relatie bestuurlijke driehoek
- Zorgt voor een overleg met meerdere perspectieven (en belangen?)
- Weegt mee bij artikel 26 procedure!

Commissie Bevordering Medezeggenschap

- Verbreding verschijnplicht
- Zelfde plicht ondernemingen: ongeacht rechtsvorm
- Dus ook van toepassing op stichtingen en verenigingen
- Aansluiten bij huidige tijd en wetgeving

Scholing

Belang scholing ondernemingsraad

Gelijkwaardige
gesprekspartner

Wezenlijke invloed

Voldoende kennis ook over
maatschappelijke thema's

Wat zegt de WOR?

Art. 18 lid 2 WOR

De ondernemer is verplicht de leden van de ondernemingsraad en de leden van een vaste commissie of onderdeelcommissie, bedoeld in artikel 15, tweede lid, onderscheidenlijk derde lid, gedurende een door de ondernemer en de ondernemingsraad gezamenlijk vast te stellen aantal dagen per jaar, in werktijd en met behoud van loon dan wel bezoldiging de gelegenheid te bieden de scholing en vorming van voldoende kwaliteit te ontvangen welke zij in verband met de vervulling van hun taak nodig oordelen.

Wat zegt de WOR nog meer?

Art. 22 lid 3 WOR

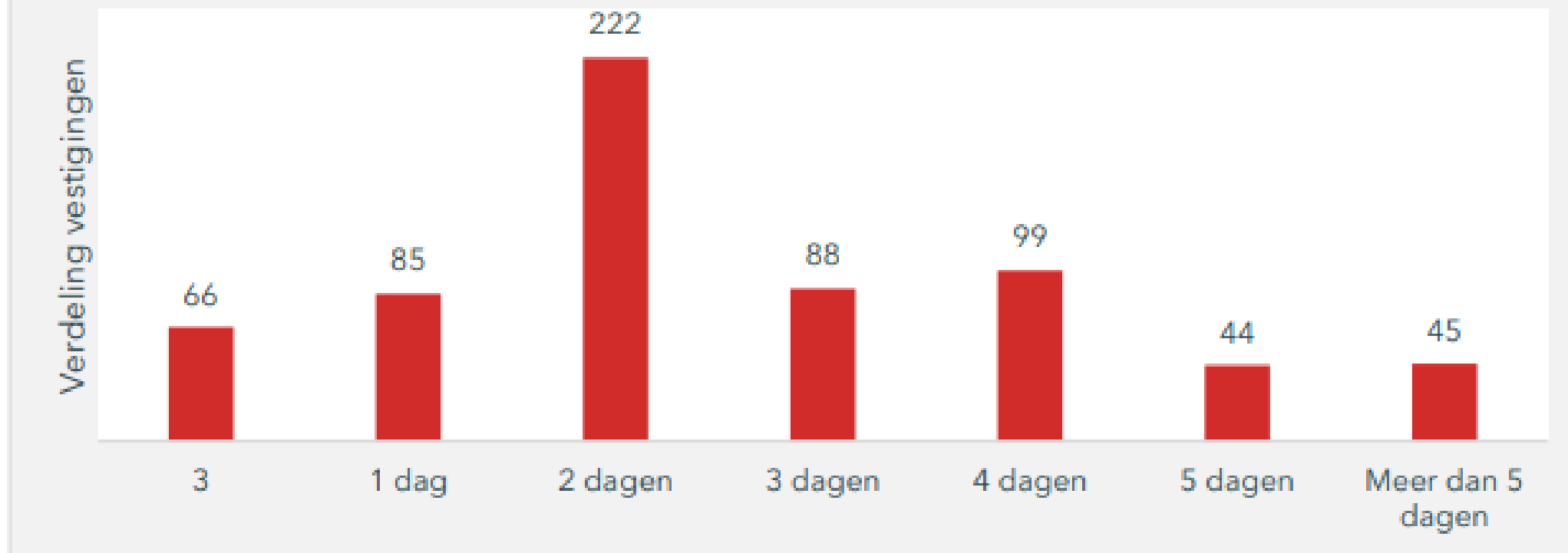
Met inachtneming van het eerste lid komen de kosten van scholing en vorming, bedoeld in artikel 18, tweede lid, ten laste van de ondernemer. De Raad kan voor verschillende kosten verbonden aan scholing en vorming richtbedragen vaststellen.

En wat gebeurt er in de praktijk?

Hoeveel dagen per jaar hebben OR-leden gemiddeld aan scholing besteed?

2,5 à 3 dagen

Aantal dagen dat de or-leden de afgelopen twee jaar (2021/2022) aan scholing hebben besteed

Bron: SEO Economisch Onderzoek. Ongewogen N=1.518.

En wat nog meer?

Hoeveel ondernemingsraden beschikken over een eigen budget voor scholing?

63%

En hoe zit dat bij de bestuurder en HR?

Hoeveel % van de bestuurders en HR volgen zelf scholing over medezeggenschap?

10%

Conclusie nalevingsonderzoek: actie nodig?

- OR-leden maken lang niet voldoende van hun scholingsrechten gebruik
- OR-leden moeten voldoende inzicht hebben in hun rechten, plichten en rol
- OR-leden of de door de OR ingestelde Arbo- of VGWM-commissie moeten een solide basiskennis op arbeidsomstandighedenbeleid en de recente ontwikkelingen in het werkveld hebben.
- Verplicht scholingsplan voor OR, inclusief scholing over arbeidsomstandigheden!

Het scholingsplan

Scholingsplan (CBM):

- Scholingsplan als instrument om scholing op de agenda te zetten bij OR én bestuurder
- Scholing strategisch inzetten en op maat maken
- Evaluatie inzet scholingsplan
- Voorbeeld: website SER

Fit for the future...?

WORd strategisch!

- Inzicht in de langere termijn
- Open dialoog met elkaar
- Vroegtijdige betrokkenheid
- Heldere communicatie over wederzijdse verwachtingen

Meer weten of vragen?

Neem contact op of check onze **vernieuwde
WOR-app!**

